

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

Traducere din limba engleză

Consiliul Europei

Curtea Europeană a Drepturilor Omului

Secția a III-a

HOTĂRÂREA

din 30 septembrie 2008

în cauza CRĂCIUN împotriva României

(Cererea nr. 5512/02)

Strasbourg

Devenită definitivă la 26.01.2009

Hotărârea poate suferi modificări de formă.

În Cauza Crăciun împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a III-a), statuând în cadrul unei camere formate din:

Josep Casadevall, *Președinte*,

Corneliu Bîrsan,

Boštjan M. Zupančič,

Alvina Gyulumyan,

Egbert Myjer,

Ineta Ziemele,

Luis López Guerra, *judecători*,

și Stanley Naismith, *grefier adjunct al secției*,

după ce a deliberat în camera de consiliu, la data de 9 septembrie 2008,

a pronunțat următoarea hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 5512/02, introdusă împotriva României, prin care un cetățean român, dl. Nicolae Crăciun (*reclamantul*), a sesizat Curtea la data de 23 februarie 2001 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de agentul său, domnul Răzvan-Horațiu Radu.

3. La 3 mai 2007 Curtea a hotărât să comunice Guvernului cererea. În temeiul dispozițiilor art. 29 alin. 3, ea a decis să examineze împreună admisibilitatea și fondul cauzei.

ÎN FAPT

I. CIRCUMSTANȚELE CAUZEI

4. Reclamantul s-a născut în 1950 și locuiește în București.

1. La data de 1 octombrie 1993 G.G.C. și I.S. au înființat o companie G. în Focșani pentru a conduce o schemă de ajutor reciproc de tip Caritas, care promitea de opt până la zece ori banii investiți în șaptezeci și cinci până la optzeci și cinci de zile lucrătoare.

2. La 11 ianuarie 1994 reclamantul a devenit unicul acționar al companiei iar la 17 februarie 1994 acesta s-a retras transferând toate acțiunile capitalului către P.I. Transferul a fost înregistrat la Registrul Oficiului de Comerț de pe lângă Camera de Comerț și Industrie Vrancea și s-a precizat că reclamantul continua să acționeze în calitate de director general al companiei.

3. La 11 martie 1994, în urma unor notificări scrise, poliția, Parchetul și Garda Financiară au început să ancheteze activitatea companiei și au descoperit mai multe ilegalități.

A. Primul set de proceduri penale

4. La 23 martie, 15 aprilie, 20 septembrie și 19 octombrie 1994 procurorul a dispus sechestrul asupra proprietăților mobile și activelor fixe aparținând reclamantului, soției sale și celor trei companii implicate în afaceri cu el în această calitate de acționar unic al

companiei G., și înghețarea tuturor conturilor sale bancare personale până la soluționarea cauzei, în vederea recuperării prejudiciului.

5. La 24 martie 1994 procurorul a pus în mișcare acțiunea penală împotriva reclamantului pentru faliment fraudulos, fraudă, falsuri și uz de fals, și a emis un mandat de arestare preventivă împotriva acestuia, menționând aceste infracțiuni în mandat.

6. La 18 aprilie, 17 mai, 15 iunie și 14 iulie 1994 Judecătoria Focșani, la cererile succesive ale procurorului, a prelungit în mod repetat arestarea reclamantului de dinainte de proces cu treizeci de zile. Reclamantul a rămas în arest până la 13 octombrie 1995.

7. Reclamantul a contestat starea de arest preventiv. La 17 mai, 8 și 29 iunie, și 26 iulie 1994 Tribunalul Județean Vrancea i-a respins cererile ca fiind neîntemeiate.

8. La 2 noiembrie 1994 procurorul i-a arătat reclamantului dosarul anchetei și l-a informat cu privire la încadrarea infracțiunilor drept fraudă și faliment fraudulos.

9. La 7 noiembrie 1994, printr-o cerere a procurorului, reclamantul a fost trimis în vederea procesului la Judecătoria Focșani pentru fraudă și faliment fraudulos, împreună cu alte patru persoane. Incriminarea procurorului menționa că reclamantul indusese în eroare mii de oameni și își însușise în mod ilegal suma de 555.528.448 lei vechi (ROL).

În continuare a dezvăluit că în timpul investigațiilor 4.927 de deponenți solicitaseră să participe la proces ca părți vătămate și s-au constituit într-o asociație. Actul de acuzare menționa de asemenea o societate și comisia de lichidare ca părți vătămate și trei societăți ca părți purtând răspunderea civilă.

10. La 27 decembrie 1994 procurorul l-a chemat pe reclamant în instanță pentru management inadecvat.

11. La 8 februarie 1995 Judecătoria Focșani a considerat că dosarul ținea de jurisdicția Judecătoriei București și a transmis dosarul acestei instanțe.

12. Din cele douăzeci și două de înfățișări care au avut loc între 22 iunie 1995 și 28 iunie 2001, optsprezece procese verbale menționau că instanța nu reușise să citeze în justiție diferite părți, inclusiv două, când reclamantul a solicitat de asemenea o amânare pentru absența sa și cea a avocatului său. În special, zece înfățișări ținute între 25 ianuarie 1996 și 14 decembrie 2000, atunci când I.S., unul dintre co-acuzați, a trebuit să fie citat în Statele Unite, au fost amânate la intervale variind între trei până la aproape opt luni.

La înfățișarea din 14 decembrie 2000 Judecătoria București a luat în considerare în cele din urmă, *inter alia*, că I.S. se sustrăgea procedurii și prin urmare cererea avocatului său ca acesta să fie în continuare citat în Statele Unite, urma să fie considerată abuz de procedură.

13. La 29 aprilie 1999 reclamantul a contestat atât la parchet cât și în instanță, în conformitate cu articolul 168 din Codul de Procedură Penală, sechestrul asupra unuia din activele sale fixe.

14. La 13 iulie 2001 Judecătoria l-a condamnat pe reclamant pentru fraudă și l-a condamnat la un an, șase luni și douăzeci și patru de zile de închisoare, luându-se în considerare că sentința fusese executată în timpul detenției sale provizorii între 24 martie 1994 și 14 octombrie 1995. În continuare l-a achitat pe reclamant pentru falimentul fraudulos și a închis procedura penală pentru management defectuos din cauza prescrierii răspunderii penale. De asemenea l-a considerat personal răspunzător pentru 555.528.448 lei față de asociația deponenților vătămați. Instanța a menținut măsurile preventive luate în timpul cercetărilor dinainte de proces.

Curtea a luat în considerare, *inter alia*, că procedurile fuseseră întârziate pentru o perioadă îndelungată prin faptul că la 25 ianuarie 1996 s-a decis citarea lui I.S. în Statele Unite. Aceasta a constatat de asemenea că la 9 decembrie 1999 s-a decis citarea lui G.G.C.,

un alt co-acuzat, de asemenea în Statele Unite și instanța a reconsiderat aceste măsuri în 14 decembrie 2000.

15. La 10 mai 2002 Tribunalul București a admis apelurile depuse de reclamant, de către procuror și de către G.G.C., a infirmat hotărârea anterioară și a trimis dosarul înapoi la judecătoria pentru reexaminare. Acesta a considerat că partea civilă a dosarului nu fusese apreciată corect.

16. În timpul reluării procesului, au avut loc douăzeci și șase de înfățișări între 4 octombrie 2002 și 11 martie 2005, dintre care nici una nu a fost amânată ca urmare a cererilor reclamantului.

17. La 14 martie 2005 Judecătoria București a luat notă într-o hotărâre că prescrierea responsabilității penale a reclamantului avusese loc la 16 august 2001 și că acesta solicitase, împreună cu alți doi co-acuzați, ca procedurile penale să fie continuate în conformitate cu articolul 13 din Codul de Procedură Penală. Instanța a dispus ca acest caz să fie disjuns, stabilind o înfățișare pentru 22 aprilie 2005.

18. Din cele optsprezece înfățișări care au avut loc între 22 aprilie 2005 și 25 mai 2007, una a fost amânată la cererea reclamantului.

19. La 11 noiembrie 2005 Tribunalul București a aprobat apelurile introduse atât de procuror cât și de reclamant, a casat hotărârea Judecătoriei pe motiv că nu examinase unele obiecții ridicate de părți, incluzând măsurile provizorii luate în timpul cercetării penale, și că procedura fusese viciată și a trimis dosarul înapoi spre rejudecare.

În timpul rejudecării, la 17 martie 2006 Judecătoria București a decis să răspundă diferitelor reclamații în cauză, considerând că prin anularea hotărârii din 14 martie 2005 în întregime, ordinul de a separa cauza a fost de asemenea anulat.

20. Procedurile sunt încă pe rol și Guvernul nu a informat Curtea cu privire la derularea procedurilor după înfățișarea din 25 mai 2007.

La 8 iulie 2008 reclamantul a informat Curtea că o nouă înfățișare va avea loc la 21 octombrie 2008.

B. Al doilea set de proceduri penale

21. La 16 martie 1994 reclamantul s-a comportat violent în mod intenționat în prezența unui ziarist care venise să culeagă informații cu privire la sistemul de ajutor reciproc, și a distrus reportofonul acestuia din urmă.

22. La 21 aprilie 1994 procurorul a emis un mandat de arestare preventivă împotriva reclamantului pentru o perioadă de treizeci de zile. Detenția sa a durat până la 20 iulie 1994.

23. La 22 aprilie 1994, printr-o cerere a procurorului, reclamantul a fost trimis în judecată la Judecătoria Focșani pentru daune penale, comportament abuziv și defăimare și calomnie.

24. La 27 noiembrie 1997 Judecătoria l-a achitat pe reclamant pentru daunele penale și comportamentul abuziv și l-a condamnat pentru calomnie. Instanța a constatat în continuare că reclamantul, în conformitate cu legea 137/1997, fusese amnistiat în ceea ce privește sentința.

25. La 16 aprilie 1999 Tribunalul Județean Harghita a admis apelul procurorului și l-a respins pe cel al reclamantului, a anulat parțial hotărârea Judecătoriei și l-a condamnat de asemenea pe reclamant pentru daune penale și comportament abuziv, constatând că în conformitate cu Legea 137/1997 acesta fusese amnistiat în ceea ce privește sentința sa.

26. La 30 noiembrie 1999 Curtea de Apel Târgu Mureș, într-o hotărâre definitivă, a admis apelul reclamantului și a casat parțial sentințele anterioare. Curtea a modificat încadrarea infracțiunilor din comportament abuziv în atac sau alte forme de violență, l-a condamnat pe reclamant pentru acestea din urmă și a constatat că fusese amnistiat în ceea ce privește sentința în conformitate cu Legea 137/1997. Aceasta a eliminat de asemenea prevederea cu privire la respingerea apelului reclamantului de către Tribunalul Județean.

C. Al treilea set de proceduri penale

27. La 19 aprilie 1994 procurorul a pus în mișcare acțiunea penală împotriva reclamantului pentru faliment fraudulos, fraudă, falsificare de acte oficiale și fals, și a emis un mandat de arestare provizorie pentru o perioadă de treizeci de zile. Procurorul a constatat că reclamantul falsificase chitanțe și realizase plăți anticipate către mai multe persoane.

28. Judecătoria Focșani, în baza unor cereri succesive ale procurorului, a prelungit în mod repetat arestarea preventivă a reclamantului cu treizeci de zile până la 14 august 1994, când a fost eliberat.

29. Reclamantul a contestat arestarea preventivă și cel puțin la 8 iunie 1994 Tribunalul Județean Vrancea a respins cererea acestuia ca neîntemeiată.

30. La 22 februarie 1995, prin rechizitoriul procurorului și împreună cu patru alte persoane, reclamantul a fost trimis în judecată la Judecătoria Focșani pentru faliment fraudulos, falsificare de acte oficiale și fals în legătură cu falsificarea a opt chitanțe pentru plata anticipată către unii deponenți.

31. La 30 octombrie 1996 Judecătoria Giurgiu l-a achitat pe reclamant. Această decizie a fost confirmată la 8 iulie 1997 de Tribunalul Județean Giurgiu și la 1 iunie 1998 printr-o hotărâre definitivă a Curții de Apel București.

D. Cazierul judiciar al reclamantului

32. La 4 ianuarie 2001 Inspectoratul General al Poliției a emis cazierul judiciar al reclamantului care arăta că fusese condamnat pentru daune penale și comportament abuziv, și condamnat la șase luni închisoare și respectiv un an prin sentința din 27 noiembrie 1997 a Judecătoriei Focșani, care a devenit definitivă prin hotărârea din 30 noiembrie 1999 a Curții de Apel Târgu Mureș. Sentințele au fost amnistiate conform Legii 137/1997. În continuare se prevedea că la 7 noiembrie 1994 și 27 decembrie 1994 se inițiaseră proceduri penale împotriva reclamantului pentru fraudă și management defectuos.

33. La 5 ianuarie 2006 Inspectoratul General al Poliției a emis cazierul judiciar pentru reclamant, menționând că acesta fusese condamnat pentru distrugere și calomnie și condamnat la șase luni și respectiv un an de închisoare prin sentința din 27 noiembrie 1997 a Judecătoriei Focșani, devenită definitivă prin sentința din 30 noiembrie 1999 a Curții de Apel Târgu Mureș. Sentințele au fost amnistiate în conformitate cu Legea 137/1997.

ÎN DREPT

I. ASUPRA PRETINSEI ÎNCĂLCĂRI A ARTICOLULUI 6 ALINEATUL 1 DIN CONVENȚIE

34. Reclamantul reclama faptul că durata primului set de proceduri fusese incompatibil cu cerința pentru “timpul rezonabil”, prevăzută în Articolul 6 alineatul 1 din Convenție, care prevede după cum urmează:

“Orice persoană are dreptul la judecarea ... într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță ... care va hotărî asupra ... oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa. ”

35. Guvernul a contestat argumentul respectiv, luând în considerare cazul deosebit de complex datorat lucrurilor aflate în joc și numărului mare de părți, anume peste 6.000 părți civile.

36. Perioada de luat în considerare a început doar la 20 iunie 1994, atunci când România a ratificat Convenția. Cu toate acestea, în evaluarea rezonabilității termenului care a trecut după acea dată, trebuie să se țină cont de procedurile la momentul respectiv.

Perioada în chestiune nu a luat încă sfârșit. A durat astfel mai mult de paisprezece ani și patru luni pentru două nivele de jurisdicție. Patru instanțe au examinat cazul în această perioadă.

A. Admisibilitatea

37. Curtea constată că această reclamație nu este în mod manifest neîntemeiată în sensul articolului 35 alineatul 3 din Convenție. Observă în continuare că nu este inadmisibilă din nici un alt temei. Prin urmare trebuie declarată admisibilă.

B. Pe Fond

38. Curtea reiterează faptul că rezonabilitatea duratei procedurilor trebuie să fie evaluată în lumina circumstanțelor cazului și cu referire la următoarele criterii: complexitatea cazului, comportamentul reclamantului și autoritățile relevante (vezi, printre multe alte autorități, *Pélissier și Sassi împotriva Franței* [GC], nr. 25444/94, alineatul 67, CEDO 1999-II).

39. Curtea constată că doar complexitatea cauzei și comportamentul reclamantului nu pot explica durata generală a procedurilor. Aceasta consideră că un număr de întârzieri (în special, amânări repetate ale înfățișărilor din cauza absenței celorlalte părți și transmiteri ale cauzei pentru reexaminare) pot fi atribuite statului pârât. Mai mult, o întârziere de aproximativ cinci ani a fost cauzată de incapacitatea curții de a cita în mod corespunzător pe unul dintre co-acuzați în Statele Unite (vezi alineatul 16 de mai sus).

40. Curtea a constatat frecvente încălcări ale Articolului 6 alineatul 1 al Convenției în cazurile care ridică probleme similare cu cea din cauza de față (vezi *Pélissier și Sassi*, menționat mai sus).

41. După ce a examinat toate materialele prezentate ei, Curtea consideră că Guvernul nu a înaintat nici un fapt sau argument capabil să o convingă să ajungă la o concluzie diferită în cauza de față. Legat de jurisprudența în speță (vezi, printre alte autorități, *Lavents împotriva Letoniei*, nr. 58442/00, 28 noiembrie 2002), Curtea consideră că în cazul curent durata procedurilor a fost excesivă și nu îndeplinește cerința unui “termen rezonabil”.

În consecință a existat o încălcare a articolului 6 alineatul 1.

II. ALTE PRETINSE ÎNCĂLCĂRI ALE CONVENȚIEI

42. Reclamantul s-a întemeiat pe articolele 3, 5 alineatele 1 (a), (c), 2-4 cu privire la perioada de arest, reclamând tratamentul necorespunzător, faptul că contractase diabet, tuberculoză și hepatită, și lipsa unui tratament medical, arestul ilegal, faptul că nu exista nici o suspiciune rezonabilă conform căreia el ar fi comis vreo infracțiune, faptul că nu fusese informat cu privire la motivele arestării sale, faptul că fusese arestat de procuror și nu fusese adus înaintea unui magistrat, și faptul că dreptul de contestare a prelungirii arestării preventive era teoretic și inefficient.

43. Reclamantul a reclamat de asemenea în temeiul articolului 6 alineatul 1, cu privire la primul și cel de-al doilea set de proceduri, că soluționarea a fost incorectă, că instanțele interne nu au evaluat corect faptele, au interpretat greșit legislația internă și nu au admis, în timpul primului set de proceduri, nici o dovadă adusă în numele său. În continuare a pretins o încălcare a articolului 6 alineatul 2 cu privire la măsurile preventive luate de procuror și cu privire la înscrierile provizorii în cazierul său judiciar, și a articolului 8 în măsura în care măsurile preventive au interferat cu viața sa personală și cu cea a soției sale.

Reclamantul s-a întemeiat de asemenea pe articolul 7 din Convenție și pe articolul 1 din Protocolul Nr. 4.

44. După ce a luat cu atenție în considerare susținerile reclamantului în lumina tuturor documentelor aflate în posesia sa, Curtea constată că, în măsura în care problemele reclamate țin de competența sa, acestea nu prezintă nici o aparență a unei încălcări a drepturilor și libertăților prevăzute în Convenție sau în Protocoalele sale.

45. Rezultă că această parte a cererii trebuie să fie declarată inadmisibilă, ca fiind în mod manifest neîntemeiată, în conformitate cu Articolul 35 alineatele 3 și 4 din Convenție.

III. APLICAREA ARTICOLULUI 41 DIN CONVENȚIE

II. Asupra aplicării art. 41 din Convenție

50. În conformitate cu art. 41 din Convenție,

« Dacă Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă. »

A. Daune

46. Reclamantul a solicitat minim 41.250 euro (EUR) drept daune pecuniare, reprezentând salariile pe care le-ar fi câștigat începând cu aprilie 1994. Acesta a solicitat de asemenea Curții să stabilească valoarea despăgubirii legate de daunele nepecuniare.

47. Guvernul a contestat reclamația cu privire la daunele pecuniare pe motiv că o astfel de revendicare nu ar fi fost ridicată în prezenta cerere. În plus, aceștia au considerat că o constatare a unei încălcări ar reprezenta în sine o satisfacție suficientă pentru orice daune nepecuniare suferite de reclamant.

48. Curtea nu discerne nici o legătură cauzală între încălcarea constatată și preținsele daune pecuniare; prin urmare respinge această reclamație. Cu toate acestea, consideră că reclamantul a suferit daune nepecuniare prin încălcarea constatată. Hotărând pe bază echitabilă, Curtea îi acordă 7.200 euro cu acest titlu.

B. Costuri și cheltuieli

49. Reclamantul a revendicat rambursarea costurilor și cheltuielilor suferite în timpul procedurilor la tribunalele naționale și înaintea Curții, fără a le cuantifica și fără a prezenta acte justificative. Acesta a lăsat la discreția Curții stabilirea sumei care ar trebui să fie acordată cu acest titlu.

50. Guvernul a contestat reclamația ca fiind neîntemeiată.

51. Curtea reiterează faptul că în conformitate cu Articolul 41 din Convenție aceasta va rambursa doar costurile și cheltuielile care sunt indicate ca fiind suportate în mod real și necesar și sunt rezonabile în ceea ce privește quantumul acestora (vezi *Arvelakis împotriva Greciei*, nr. 41354/98, alineatul 34, 12 aprilie 2001). În plus, Regulamentul 60 alineatul 2 din Regulamentul Curții prevede că particularitățile specificate ale oricărei cereri emise în conformitate cu Articolul 41 din Convenție trebuie să fie prezentate, împreună cu documentele justificative sau chitanțele relevante, în caz contrar Curtea poate respinge reclamația integral sau parțial.

52. În cazul de față, Curtea observă că reclamantul nu și-a argumentat reclamația în nici un fel, întrucât fie nu a cuantificat costurile fie nu a prezentat documente justificative. În consecință, Curtea nu acordă nici o sumă cu acest titlu. (vezi *Cumpănă și Mazăre împotriva României* [GC], nr. 33348/96, alineatele 133-134, CEDO 2004-XI).

C. Majorări de întârziere

58. Curtea hotărăște să aplice majorările de întârziere echivalente cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei procente.

PENTRU ACESTE MOTIVE, CURTEA, ÎN UNANIMITATE:

- 1. Declară plângerea cu privire la durata excesivă a procedurilor admisibilă iar restul cererii inadmisibil;*
- 2. Hotărăște că a fost încălcat art. 6 alineatul 1 din Convenție;*
- 3. Hotărăște:*

a) că statul pârât trebuie să plătească reclamantului, în termen de 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 alin. 2 din Convenție suma de 7.200 euro (șapte mii două sute euro) plus orice sumă putând fi datorată cu titlul de daune non-pecuniare, sume ce vor fi convertite în moneda statului pârât, la cursul aplicabil la data achitării;

b) că începând de la data expirării termenului amintit și până la momentul efectuării plății, sumele vor fi majorate cu o dobândă simplă, a cărei rată este egală cu rata dobânzii pentru facilitatea de credit marginal practică de Banca Centrală Europeană, la care se vor adăuga trei puncte procentuale;

- 4. Respinge cererea de acordare a unei satisfacții echitabile pentru restul.*

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la data de 30 septembrie 2008, cu aplicarea art. 77 alineatele 2 și 3 din Regulament.

Josep Casadevall,
Președinte

Stanley Naismith,
Grefier